

POSTANOWIENIE

Dnia 9 listopada 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz (przewodniczący)

SSN Władysław Pawlak

SSN Dariusz Zawistowski (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku B. T.

przy uczestnictwie J. J., P. J., M. J., A. J., K. W., E. J., A. C., B. M., E. R., Z. R.,
A. R., G. S., H. B., B. B. oraz E. K. i R. B. - następców prawnych K. B.

o dział spadku,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 9 listopada 2021 r.,

zażalenia uczestnika P. J.

na postanowienie Sądu Okręgowego w K.

z dnia 20 kwietnia 2020 r., sygn. akt WSC [...] (II Ca [...], II Ca [X.]),

odrzuca zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. postanowieniem z dnia 20 kwietnia 2020 r. odrzucił skargę kasacyjną uczestnika postępowania P. J. od postanowienia tego Sądu z dnia 10 grudnia 2019 r., wydanego w postępowaniu o dział spadku. Sąd Okręgowy uznał skargę kasacyjną za niedopuszczalną z uwagi na wartość przedmiotu zaskarżenia, która - uwzględniając wartość przedmiotu zaskarżenia w postępowaniu apelacyjnym określoną na 88 601 zł - nie przekraczała progu kasacyjnego w wysokości 150 000 zł wskazanego w art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c.

Uczestnik postępowania P. J. w zażaleniu zarzucił naruszenie przepisów postępowania art. 519¹ § 4 pkt. 4 w zw. z art. 398⁶ § 2 k.p.c. oraz art. 686 w zw. z art. 688 k.p.c. W oparciu o te zarzuty wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zaskarżone zażaleniem postanowienie zostało wydane na posiedzeniu niejawnym w dniu 20 kwietnia 2020 r. i doręczone skarżącemu w dniu 13 maja 2020 r. wraz z uzasadnieniem. Artykuł 357 § 2 k.p.c. w brzmieniu nadanym przez ustawę z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U z 2019 r., poz. 1469 ze zm.; dalej: ustawa nowelizująca) nakazuje doręczenie stronom jedynie odpisu postanowienia wydanego na posiedzeniu niejawnym. Doręczenie uzasadnienia następuje natomiast wyłącznie na wniosek strony złożony w terminie tygodniowym od dnia doręczenia odpisu postanowienia (art. 357 § 2¹ k.p.c.). W obowiązującym stanie prawnym złożenie wniosku o doręczenie uzasadnienia postanowienia jest czynnością otwierającą drogę do wniesienia zażalenia. Zażalenie wniesione bez złożenia wcześniej wniosku o sporządzenie uzasadnienia zaskarżonego postanowienia jest w świetle art. 394 § 2 k.p.c. niedopuszczalne i podlega odrzuceniu. W judykaturze wyrażono pogląd, że z treści art. 357 § 2 i 2¹ w zw. z art. 394 § 2 k.p.c. oraz art. 25 lit. b ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych wynika zasada, że dopuszczalność zażalenia na wydane przez sąd postanowienie zależy m. in. od złożenia w przewidzianym terminie opłaconego wniosku o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia i doręczenie go wraz z uzasadnieniem (zob. uchwały SN z dnia 2 lipca 2021 r., III CZP 38/20 oraz z dnia 26 października 2021 r., III CZP 55/20).

W rozpoznawanej sprawie doręczenie uzasadnienia skarżącemu nastąpiło bez wniosku o doręczenie postanowienia z uzasadnieniem. Sąd Okręgowy dokonał doręczenia uzasadnienia równocześnie z doręczeniem odpisu postanowienia o odrzuceniu skargi kasacyjnej wydanego na posiedzeniu niejawnym. Ta czynność nie mogła jednak zastąpić wymaganego przez ustawę złożenia wniosku

o doręczenie uzasadnienia postanowienia, warunkującego dopuszczalność zażalenia. Doręczenie uzasadnienia bez wniosku strony (uczestnika postępowania) nastąpiło z naruszeniem art. 357 § 2¹ k.p.c., co nie zwalniało jednak skarżącego z wymogu zażądania doręczenia uzasadnienia, w sytuacji, gdy jego zamiarem było zaskarżenie postanowienia wydanego przez Sąd Okręgowy w K.. Z tych względów zażalenie wniesione przez uczestnika postępowania podlegało odrzuceniu jako niedopuszczalne na podstawie art. 373 w zw. z art. 394¹ § 3 i art. 398⁶ § 3 k.p.c.